

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Turkish Psychological Counseling and Guidance Association

Samsun Şubesi / Samsun Branch

ÇOCUK SUÇLARI VE ÇOCUKLARA KARŞI SUÇLARDA KİŞİ & DANIŞMAN TUTUM VE ROLLERİ

OĞUZ ÖZAT

**Uzm. PSİKOLOJİK DANIŞMAN-
TÜRK PDR-DER SAMSUN ŞUBE BAŞKANI**

5237 SAYILI TCK' DA ÇOCUK

- * 765 Sayılı TCK. nun aksine 5237 sayılı TCK çocuğun tanımını yapmıştır. Buna göre henüz on sekiz yasını doldurmamış kişi çocuktur.
- * 0-12 yas grubu,
- * 12-15 yas grubu ve
- * 15-18 yas grubu olmak üzere üç yaş grubu ön görülmüştür.

ÇOCUK SUÇU VE CEZA SORUMLULUGU

Kanunun 31 inci maddesinde Ceza ehliyeti konusunda suçun işlendiği tarihte bulunan yaş itibarıyla

- * **Ceza sorumluluk yaşı 12 yaşın doldurulmasından itibaren başlatılmış**
- * ikinci grup da bulunan (12-15) çocukların işlediği iddia olunun fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama ve davranışlarını yönlendirme yeteneğinin varlığı sorumluluğu kabul edilmiş ve bu sorumluluğun ceza hukuku bakımından indirimli ceza uygulaması olduğu belirtilmiş,
- * **üçüncü grubu oluşturan (15-18) çocukların cezai sorumluluğu prensip olarak kabul edilmiş, ancak; indirimle ceza uygulamasına tabi tutulmuştur.**

SUÇTAN ZARAR GÖREN ÇOCUK KİMDİR?

Mağdura göre daha geniş bir kavramdır.
Bir suçtan dolayı zarar görenleri de kapsar.

- * Doğrudan
- * Dolaylı

MAĞDUR ÇOCUK KİMDİR?

- * Bir suçtan doğrudan zarar gören çocuktur. Yani suçun mağduru olan çocuk, suçun konusu olan davranışın etkisini doğrudan kendisinde hissedilen çocuktur

MAĞDUR ÇOCUK KİMDİR?

- * Çocuk aşağıdaki durumlara maruz kalıyorsa mağdur kabul edilir.
- * İhmal veya istismara uğradıysa,
- * Şiddet görüyorsa,
- * Eğitime devam edemiyorsa,
- * Anne-babayla görüşemiyorsa,
- * Çocuk ticaretine maruz kalıyorsa,
- * Fuhuşa ve pornografiye maruz kalıyorsa,
- * Kötü koşullarda çalıştırılıyorsa,
- * Çalıştırılmaması gereken yaşta zorla çalıştırılıyorsa,
- * Dili, dini, ırkı, cinsiyeti sebebi ile ayrımcılığa uğruyorsa.

Çocuk İstismarı

Dünya Sağlık Örgütü şu şekilde tanımlamaktadır:

- * “Sorumluluk, güç ve güven ilişkileri ortamında, çocuğun sağlığına, hayatiyetine, gelişimine veya saygınlığına mevcut veya potansiyel zarar vermeyle sonuçlanan, bütün şekilleriyle fiziksel ve duygusal kötü muamele, cinsel suistimal, ihmal veya ihmalkar muamele, ticari ve diğer sömürülerdir” (WHO, 1999, s.15)

İhmal ve İstismar Türleri Nelerdir?

- * Duygusal gereksinimlerini karşılamamak,
- * Çocuğun bakımını yapmamak (kirli, aç kalması),
- * Çocuğu çalıştırmak,
- * Çocuğun tıbbi gereksinimlerini karşılamamak,
- * Çocuğu korumasız bırakmak,
- * Sözel olarak hırpalamak,
- * Çocuğa cinsel olarak taciz ve tecavüzde bulunmak,
- * Çocuk pornografisi
- * Çocuğa fiziksel şiddet

Cinsel İstismar çeşitleri nelerdir?

- * Temas içermeyen (seksi konuşma, teşhircilik),
- * Röntgencilik,
- * Cinsel dokunma (cinsel organlara dokunma),
- * Oral seks (oral-vajinal, oral-penil, oral-anal),
- * Interfemoral ilişki (çocuk bacakları arasına penisin yerleştirilmesi),
- * Cinsel penetrasyon (anal, genital, parmak, cisim),
- * Cinsel sömürü (pornografi ve çocuk fuhuşu).

MAĞDUR ÇOCUKTA GENEL SEMPTOMLAR

- * **Yalnızlık ve korunmasızlık hissi**
- * **Öğrenme güçlüğü**
- * **Davranış problemleri**
- * **Yaşlılarıyla ve çevreyle iletişimde başarısızlık**
- * **Ölüme kadar varabilen sağlık problemleri**
- * **İlgi görebilmek için sağlık problemi yaratma eğilimi, sürekli fiziksel problemler**
- * **Gelişim geriliği**
- * **Yemek istifleme alışkanlığı**
- * **Eşya ve madde bağımlılığı**
- * **Duygulanım problemleri**

ŞİKAYET VE İHBAR KAVRAMI

* **Şikayetçi ne demektir?**

- * Bir suç nedeniyle yetkili makamlara şikayette bulunan kişiye şikayetçi denir. Şikayetçi suçtan zarar gören kişi olmalıdır. Şikayet tabi olan suçlarda suçtan zarar görmeyen kişinin ihbarı geçersizdir.

* **İhbar eden ne demektir?**

- * **Bir suç nedeniyle yetkili makamlara soruşturma açılması için bilgi veren kişi ihbar edendir.**
- * İhbar eden kişi yetkili kişilere suçla ilgili bilgi vermekle suç duyurusunda bulunmuş olur.

İhbar edenin suçtan bizzat zarar görmesi aranmaz.

- * İhbar, şikayete tabi olmayan yani kamu davasının açılmasını gerektirecek suçlarda geçerlidir.

İHBAR

- * Olaya ve duruma tanık olan kişiler (komşu, akraba, vb.)
- * Olaya ve durumu fark eden ,öğrenen kişiler
- * Okul&Kurum yönetimi
- * Psikolojik Danışmanları
- * Öğretmenler
- * Personel
- * Çocuğun arkadaşının ailesi

İşlenen suçtan bir şekilde haberi olan herkesin bu bildirimde bulunması gerekir.

Aksi halde suça iştirak ve gizlemekten sorumludurlar.

İHBAR & ŞİKAYET

TCK 279:

Kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya bu hususta gecikme gösteren kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

İhbar sadece idare veya Psikolojik danışman tarafından yapılmaz. Karşılaşan herkes anında ihbar etmekle yükümlüdür aksi halde suçludur.

İHBAR SÜRECİ VE TUTUM

- * Suç istismar durumlarında çocuğun beyanının doğruluğu sorgulanmadan, beyanı esas kabul edilerek süreç yürütülür.
- * Görüşme yapan kişi çocuğun anlatımı sırasında olaya ilişkin meraklı bir tutum içinde detayları öğrenmeye çalışmaz, hayret, üzüntü, öfke gibi duygusal tepkiler göstermez.
- * Uygulanacak süreç ve gerekçeleri uygun terapötik ve empatik ilişki kurularak anlatılır.

BİLDİRİLECEK BİRİMLER

- * İlgili okulları
- * Polis merkezleri,
- * jandarma karakolları
- * Sağlık kuruluşları
- * Cumhuriyet Savcılığı
- * Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlükleri
- * Alo 183 (Aile, Kadın, Çocuk ve Özürlü Sosyal Hizmet Danışma Hattı) *

Okul Yönetimi ve suççu fark eden görevlinin yapacağı işlemler.

- * Çocuğun beyanını tutanak altına alır.
- * Türk Ceza Kanununun 279. maddesi gereğince bildirimler adli ve kolluk birimlerine ivedi bir şekilde yüz yüze ya da telefon yoluyla yapılır. (Tutanak altına alınır.)
- * İhbar, hiyerarşi gözetilmeden bireysel yapılabilir. ancak kurumsal yapılması ihbar eden kişiyi korumak adına önemlidir.
- * Bildirim sürecinde ailenin onayı aranmaz. (Bilgi verilir)
- * Bildirim sonrası süreçler hakkında çocuk bilgilendirilir. (Psiko-sosyal destek verilir)

KURUM SORUMLULUĞU

Suç ilgili personel tarafından tutanak ile bildirildiĐinde;

KURUM MÜDÜRÜ;

Sorgulamadan ,doğruluğunu araştırmadan ,çocukla uygun değilse görüşmeden ocuk istismar merkezi veya savcı aranır.

İhbar saati, içeriği ve kiminle görüşüldüğü tutanak altına alınır.

Gelen polis ve görevliler ile görüşme tutanak altına alınır.

İlçe Milli EĐitim Müdürü bilgilendirilir(Telefon veya yüz yüze)

Bütün tutanakların bir örneği üst yazı eşliğinde kapalı bir zarfa konularak gizli ibaresi ile bizzat Kurum müdürü tarafından bağlı bulunduğu ile Milli eğitim Müdürüne ulaştırılır.

PSİKOLOJİK DANIŞMAN

- * Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Yönetmeliğine göre her durumda Görüşme ve psikolojik danışma kayıtları gizlidir
- * Olay vaka boyutu ne olursa olsun paylaşılmamalıdır. Çoğaltılamaz, verilemez , anlatılamaz.
- * Hiçbir makam tarafından istenemez ve verilmesi suçtur.
- * Durum tutanak veya dilekçe ile ayrıca tanzim edilmelidir.
- * Sözel veya yazılı savcı ve hakim dışında kimseye anlatılmamalıdır.
- * Anlatmasını isteyen yöneticiler bunu resmi istemek zorundadır.
- * Psikolojik Danışman sadece ihbar boyutundadır.
- * Resmi yazıları taşımak, mağduru ilgili kurumlara götürmek ,dava ve süreçle ilgilenmek görevi değildir.

GİZLİLİK

- * Konuyla ilgili kişiler tarafından bilgiler asla
- * Öğretmenler
- * Öğrenciler
- * Başka kişiler ve kuruluşlar,
- * medya ile paylaşılmamalıdır ve TCK na göre suçtur.

İLGİLİ ÇOCUĞA KARŞI TUTUM

- * Çocukla bu süreçte , Sadece psikolojik danışman ,Savcılık ile çocuk istismar merkezi görevlileri görüşebilir.
(Okul idaresi , öğretmenler ve başka yetkililer konuyla ilgili görüşmez.)
- * Öğrenci herhangi bir yere götürülmez.
- * Sürekli sorgulanmaz, çok soru sorulmaz, bir yerde odada bekletilmez.
- * Anormal bir durum ve travma etkisi yaratacak davranışlardan kaçınılır.
- * Günlük okul ve çevre yaşantı süreci aynen sürdürmesi sağlanır.

TUTANAK ÖRNEĞİ

TUTANAKTIR

12/06/2016 Tarihinde Saat 11:00 da Okulumuz Rehberlik servisinde yapılan görüşme veya Psikolojik danışma esnasında öğrencimiz 8/A Sınıfı öğrencimiz Aslı... komşusu ..... tarafından 15 gün önce evlerinde kendisine istemediği cinsel davranışlar yaptığını belirtmiştir.12/06/2016

Oğuz ÖZAT

Psikolojik Danışman

Tutanakta yorum, kişiselleştirme, analiz ve değerlendirme olmaz sadece vaka kaydı ve tespiti vardır

SONRAKİ SÜREÇ

- * Polis ihbar geldiğinde önce ihbarın doğru olup olmadığını değerlendirir.
- * Sonra adrese gidip çocukla ya da ilgili kişilerle görüşüp daha sonra da savcıya durumu aktarır.
- * * Acil durumlarda (darp, hayati tehlike, taciz, tecavüz, zorla evlendirme vb.) öncelikle çocuğun ifadesine başvurulur. Çocuk savcılık kararıyla derhal koruma altına alınır ve Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından bakım ve gözetim altına alınır.
- * * Acil olmayan durumlardaysa, karakolun ilk işlemlerini takiben gerekli görüldüğü takdirde, durum savcılık kararıyla Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne bildirilir. Müdürlük tarafından yapılan ev, okul ziyareti vb. incelemeler sonucu bir rapor yazılır.

TEŞEKKÜR EDERİZ

* **TÜRK PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK
DERNEĞİ SAMSUN ŞUBESİ**

Şube Başkanı Oğuz Özat

5425361584

www.samsunturkpdr.org

Şube Telefonu **03629991090**

E-posta: samsunturkpdr@gmail.com

[facebook/samsunpdr](https://www.facebook.com/samsunpdr)

[twitter/samsunpdr](https://twitter.com/samsunpdr)

Lise caddesi no:32 hitit apartmanı b blok 3. Kat no 18

İLKADIM/SAMSUN

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği Samsun Şubesi

Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği
Turkish Psychological Counseling and Guidance Association

Samsun Şubesi / Samsun Branch